

SAMOSTAN SV. FRANE JEDAN JE OD POVIJESNO, DUHOVNO I UMJETNIČKI NAJZNAČAJNIJIH SPOMENIKA U GRADU

(Ne)poznati zadarski dragulj

Tamo su se donosili povijesni dokumenti, odgajani su blaženici pa čak i jedan papa, a u samostanu se čuvaju neki od najvrjednijih primjeraka hrvatske srednjovjekovne umjetnosti. U svakodnevici Zadrani nerijetko zaborave što imaju u vlastitom gradu...

ZADAR - Samostan Sv. Frane s gotičkom crkvom, kapelicom Svetog Ante, klaustrom, sakristijom i samostanskom riznicom mjesto je rječite tihine. Tamo su se donosili povijesni dokumenti, odgajani su blaženici pa čak i jedan papa, a u samostanu se čuvaju neki od najvrjednijih primjeraka hrvatske srednjovjekovne umjetnosti...

U svakodnevici Zadrani nerijetko zaborave što imaju u vlastitom gradu. Tako je i nas posjet samostanu naveo da se zapitamo: Zašto češće ne obidemo takva mjesta, mjesta bogate duhovnosti i kulture?!

Listamo Knjigu dojmova posjetitelja riznice - ima tu Brazilaca, Amerikanaca, Britanaca, Danaca, Japanaca, Poljaka, Nijemaca, Talijsana, Španjolaca, Austrijanca...

Adam VIDAS

Provincial fra Josip Sopota i guardian fra Dargo Ljevar u jednom od najljepših hrvatskih klaustara

su neki od komentara u Knjizi dojmova.

- Iz godine u godinu samostan i riznicu razgleda sve više posjetitelja. Lani ih je bilo preko 4.000. Najviše domaćih, zatim Nijemaca, a velik je i broj Mađara koji su

godine radimo i novu brošuru koja je upravo u tisku. Osim na standardnih nekoliko svjetskih jezika, brošura će biti napisana i na ruskom, češkom te mađarskom jeziku. No, spomenuto bih ovdje nešto što smatram svojevrsnom manom u organizaciji prezentiranja kulturne baštine Zadra. Naime, velika je šteta što ne postoji jedinstvena ulaznica kojom bi se turistima omogućio ulazak u sve crkve, muzeje, riznice i ostale kulturne spomenike u gradu. Dobilo bi se na praktičnoj strani, a time bi i obilasci turistima izgledali zanimljiviji budući da se priče vodiča ne bi razbijale zastajanjem pred

sin Jakova Borgosansepolca iz Venecije, završen 1384. godine. Teško bi u ovom tekstu bilo nabrojiti sve umjetnične samostana Sv. Frane, ali svakako treba spomenuti sliku na drvu mletačkog slikara Lazara Bastianija (umro 1512.) smještenu na čelnom zidu sakristije na kojoj su prikazane nebeska i zemaljska Crkva s povijesnim likovima poput Matije Korpina, pape Siksta IV. i Katarine Kosače.

Sakristija ima izuzetan povijesni značaj, jer je upravo u njoj potpisani Zadarski mir.

U samostanskoj riznici čuva se nekoliko umjetnički vrijednih raspeala, slika Umrloga Krista iz 16.

Fra Dargo pokazuje povijesne likove na Bastianijevoj slici

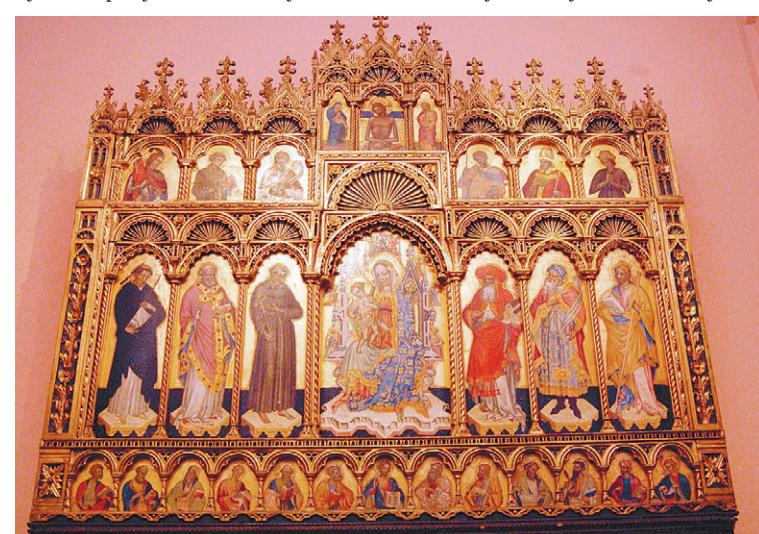
svakim spomenicom i kupovanjem novih ulaznica, mišljenja je fra Drago.

Osim što je sama crkva, posvećena 1280., samo 54 godine nakon smrti Svetog Frane Asiškoga, utemeljitelja reda, zanimljiva kao jedna od prvih franjevačkih crkava na ovim prostorima i najstarija dalmatinska crkva gotičkog stila, s renesansnim dogradnjama koje potpisuje slavni Juraj Dalmatinac, samostan ima prekrasan klaustar iz 1556. godine, rad domaćih klesara Ivana Trifunića i Ivana Stijića. U središtu klaustra stoji umjetnički izrađen kameni vjenac s kraja 15. stoljeća.

Gotički kor, Ugljanski poliptih...

Samostan sv. Frane ima i bogatu riznicu gdje se u dvije prostorije čuvaju neka od najvrjednijih djela hrvatske srednjovjekovne i renesansne umjetnosti poput Ugljanskog poliptiha iz 15. stoljeća koji se pripisuje poznatom domaćem slikaru Dujmu Vuškoviću.

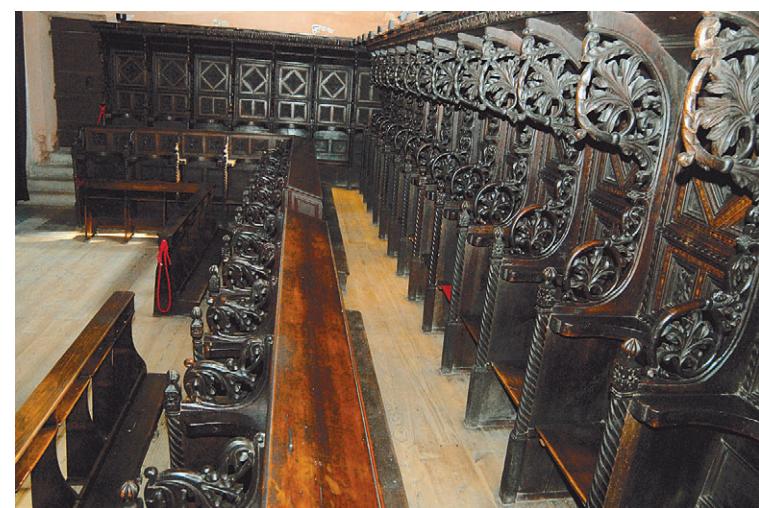
Iza glavnog oltara crkve čuva se drveni kor, velebno djelo cvjetne gotike kojeg potpisuje rezbar Ivan,

Ugljanski poliptih (15. st.), djelo najviše umjetničke vrijednosti

Čak nailazimo na bilješku posjetitelja iz Britanske Kolumbije. Imao je Riječana, Dubrovčanu, Zagrepčanu, Osječanu, Karlovčanu... No, letimičnim listanjem Knjige ne nalazimo niti jednu bilješku Zadranu. Ali tako je to. Posjetit ćemo muzeje u Firenci, Rimu, Parizu... Što dalje to bolje, a za bogatstvo vlastitog grada nemamo vremena. Nije ovo kritika. Tako je vjerojatno

posebno osjetljivi na povijesnu veznicu sa Zadrom, budući da je Ludovik I. Anžuvinac u samostanu Sv. Frane s mletačkim duždjem 1358. godine sklopio glasoviti Zadarski mir. To je dokument kojim se Mletačka Republika morala odreći svojih posjeda u Dalmaciji, govorи gvardijan samostana Sv. Frane fra Drago Ljevar.

Drveni kor, velebno djelo cvjetne gotike

i u drugim sredinama. Uživanje u kulturi i umjetnosti ljudi očito smatraju luksuzom koji se eventualno može upražnjavati na godišnjim odmorima. Šteta!

Sve više posjetitelja

"Bogatstvo Hrvatske za pokolenja", "Prekrasno", "Mi smo u Europi bili prije Europe!", samo

Detalj s gotičkog kora

Slikano romaničko raspelo

Bezgrešna Bogorodica od srebra (13. st.)

Zvono iz 1328. godine, jedno od najstarijih u Hrvatskoj

Ivana BURICA